

Procés de participació per a una proposta de modificació dels espais la xarxa Natura 2000 de Catalunya, com a Llocs d'importància comunitària (LIC), en espais fluvials en l'àmbit de distribució de les vernedes (i altres boscos de ribera)

1. Presentació

El Servei de Planificació de l'Entorn Natural (SPEN) està treballant per ampliar la delimitació dels espais de la xarxa Natura 2000, com a Llocs d'importància comunitària, en espais fluvials amb distribució de les vernedes de la regió mediterrània i alpina, en tant que hàbitat d'interès comunitari (HIC) prioritari d'acord a l'annex I de la DH (91E0* *Vernedes i altres boscos de ribera afins a Alno-Padion*), a les conques de l'alt Segre, el Ter i el Besòs.

La millor informació disponible sobre l'estat de conservació de les vernedes, i altres boscos de ribera, així com del conjunt de la biodiversitat propis de les aigües continentals, mostra que l'estat de conservació és desfavorable. A tal efecte es considera cal endegar accions per revertir la seva situació, entre les quals, es preveu la tramitació d'un Acord del Govern per aprovar una proposta de Lloc d'importància comunitària (pLIC), centrant la seva atenció en els espais fluvials a l'àmbit de distribució (real i potencial) de les vernedes (i altres boscos de ribera), a les conques de l'alt Segre, el Ter i el Besòs. La proposta dels LICs és una oportunitat per recuperar l'estat ecològic dels hàbitats de ribera d'interès comunitari i una oportunitat per al territori per fer-ho de manera equilibrada i compatible amb tots les interessos i objectius dels actors del territori.

Per aquest motiu s'obre un procés de participació en el marc d'una proposta de modificació de la delimitació dels espais de la xarxa Natura 2000 de Catalunya, com a Llocs d'importància comunitària, en espais fluvials en l'àmbit de distribució de les vernedes (i altres boscos de ribera).

2. Objectius del procés

- Exposar la delimitació dels trams fluvials que passarien a incorporar-se als espais de la xarxa Natura 2000, dins la tipologia d'espais d'aigües continentals, aprovats a l'Acord del Govern GOV/112/0006, resultant de feina elaborada per grup de treball en el marc del Projecte Life Alnus.
- Recollir i debatre aportacions per millorar la proposta de delimitació dels pLIC per assolir la millor conservació dels hàbitats i espècies d'interès comunitari propis dels espais fluvials.

Finalitat del procés

- Millorar la representació dels espais fluvials a l'àmbit de la xarxa Natura 2000 catalana, dels sectors de distribució de les vernedes, en tant que hàbitat d'interès comunitari prioritari per la Directiva Hàbitats (HIC 91E*), i altres hàbitats i espècies d'interès comunitari associats als sistemes fluvials, amb un estat de conservació desfavorable d'acord amb la millor informació disponible.
- Millorar la continuïtat i desfragmentació dels espais fluvials com a xarxa, en tant que elements fonamentals de l'estat de conservació dels hàbitats fluvials, i de les espècies associades d'interès comunitari, i reforçar la coherència de la xarxa Natura 2000 atenent l'objectiu global de la Directives de protecció de la Natura.

3. Com ho farem ?

Qui pot participar?

Estan convidats a participar tots els actors del territori que d'alguna o altra manera tinguin un lligam amb els trams fluvials que són objecte de la proposta d'incorporació als espais de la xarxa Natura 2000: ajuntaments, consells comarcals i entitats públiques, empreses o entitats que realitzen activitats vinculades als espais fluvials; i tots els ciutadans, empreses i entitats sensibilitzades amb la conservació dels valors naturals presents en les espais fluvials.

Com i quan es pot participar?

1. Assistint a les sessions d'informació i debat

Durat el mes de juny es durà a terme un total de 6 sessions d'informació i debat sobre la proposta de Llocs d'importància comunitària (LIC) de la xarxa Natura 2000, de diversos trams fluvials dels sectors de distribució de les venedes, en tant que hàbitat d'interès comunitari prioritari, i altres boscos de ribera d'interès comunitari, a les conques de l'alt Segre, del Ter i del Besòs.

Les sessions informatives i de debat es faran en format presencial amb inscripció prèvia:

- Sessions d'informació i debat de la proposta de delimitació dels trams fluvials a la **conca de l'alt Segre**:
 - **Dia 5 de juliol de 11.00 a 13.30** h sessió adreçada a **ens locals** a la Sala Polivalent de l'Ajuntament de Montellà i Martinet
 - **Dia 5 de juliol de 16.00h a 18.30h**, sessió adreçada a **la resta d'actors socials** a la Sala Polivalent de l'Ajuntament de Montellà i Martinet
- Sessions d'informació i debat la proposta de delimitació dels trams fluvials a la **conca del Besòs**:
 - **Dia 7 de juliol de 11.00 a 13.30h** sessió adreçada a ens locals a la seu del Consorci Besòs Tordera
 - **Dia 7 de juliol de 16.00h a 18.30h** i sessió adreçada a la resta d'actors socials a la seu del Consorci Besòs Tordera
- Sessions d'informació i debat la proposta de delimitació dels trams fluvials a la **conca del Ter**:
 - **Dia 12 de juliol de 11.00 ha 13.30h** sessió adreçada a ens locals al Museu del Ter de Manlleu
 - **Dia 12 de juliol de 16.00h a 18.30h** sessió adreçada a la resta d'actors socials al Museu del Ter de Manlleu

2. Deixant les teves propostes al web

Tota la informació d'aquest procés de participació el trobaràs al portal participa.gencat.cat. En el web trobaràs un apartat específic per deixar les teves propostes i aportacions. Totes les aportacions publicades seran valorades juntament amb les propostes recollides en les sessions d'informació i debat.

Resultats i retorn del procés

Un cop finalitzat el procés participatiu, es publicarà al web un informe amb els seus resultats, indicant les propostes recollides en les sessions d'informació i debat i les propostes rebudes a través del web del portal participa.

Posteriorment i per tancar el procés de participació, es publicarà un informe amb un retorn de la valoració de totes les propostes recollides durant el procés.

4. Eixos del debat

Espais de la xarxa Natura 2000

Que és la xarxa Natura 2000?

La xarxa Natura 2000 és una xarxa ecològica europea d'espais naturals protegits que representa la iniciativa més important de la Unió Europea en política de conservació de la natura. El seu objectiu global és garantir el manteniment (o el restabliment) en un estat de conservació favorable dels hàbitats i de les espècies d'interès comunitari en la seva àrea de distribució natural dins el territori de la Unió Europea (EU), bé que de forma compatible amb el manteniment de l'activitat humana que es desenvolupa en aquests espais.

La implementació territorial dels espais de la xarxa Natura 2000, respon a les obligacions de la Directiva 92/43/CEE, de 21 de maig, relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i la flora silvestres (en endavant Directiva Hàbitats o DH), que designa els espais com a Llocs d'Importància comunitari (LIC), per als hàbitats i espècies (no ocells) d'interès comunitari, i posteriorment els declara com a Zones especial de conservació (ZEC), i a les obligacions de la Directiva 2009/147/CE de 30 de novembre de 2009, relativa a la conservació de les aus silvestres (en endavant Directiva Ocells o DO), que declara els espais com a Zones d'especial protecció per als ocells (ZEPA), per a les espècies d'ocells d'interès comunitari. Les tres figures de Natura 2000, LIC, ZEC i ZEPA, tenen la consideració d'espais protegits, amb la denominació d'espais protegits Xarxa Natura 2000 d'acord amb l'article 42.1 de la Llei 42/2007, de 13 de desembre, del patrimoni natural i de la biodiversitat.

Situació actual de la xarxa Natura 2000 a Catalunya.

Durant les darreres dues dècades la Generalitat de Catalunya ha treballat per assolir els mandats legals de les directives de protecció de la natura (Directiva hàbitats i Directiva ocells). L'Acord de Govern de l'any 2006 constitueix l'acte que fixa la contribució final de Catalunya a la xarxa Natura 2000. En el seu conjunt els espais de la xarxa Natura 2000 catalana ocupa un total de 1.067.560 ha (981.946 ha terrestres i 85.614 ha marines), que representen prop del 31 % del territori terrestre a Catalunya. La xarxa està distribuïda en 117 espais Natura 2000. Hi ha 115 espais que són LIC, posteriorment declarats com a ZEC amb els seus corresponents instrument de gestió, i 73 espais sota la figura de ZEPA. Hi ha espais que són alhora LIC/ZEC i ZEPA (71), altres només LIC/ZEC (44) i només 2 espais són exclusivament designades ZEPA (dades desembre 2019). Les dades mostren doncs el compromís adquirit per part de la Generalitat de Catalunya envers la xarxa Natura 2000 pel que fa al seu desplegament territorial.

Quina documentació s'ha considerat per a la proposta de modificació de la delimitació dels espais de la xarxa Natura 2000?

Els espais que integra la xarxa Natura 2000 poden tenir un cert caràcter adaptatiu i sotmetre's a un procés de millora continuada en quant a la seva delimitació tenint en compte la millor informació disponible i progrés científic que es va generant en relació a les espècies i els hàbitats d'interès comunitari que cal

considerar per tal d'assolir l'objectiu global anteriorment esmentat de les Directives de protecció de la natura (DH i DO).

En aquest sentit, actualment la millor informació disponible sobre l'estat de conservació de les vernedes i altres boscos ribera, i del conjunt de la biodiversitat propis de les aigües continentals, mostra que es troba en una situació de conservació desfavorable. Així es reflecteix en els documents estratègics relatius a l'estat de conservació dels hàbitats i espècies d'interès comunitari (**Informe d'aplicació 2013-2018 Directiva Hàbitats i Directiva Ocells**) i sobre l'estat actual de conservació de la natura (informe sobre l'**Estat de la Natura a Catalunya 2020**), elaborats el darrers dos anys.

El desembre de 2019, es va presentar els **Informes sobre l'estat de conservació dels hàbitats i espècies d'interès comunitari presents a Catalunya, corresponents al període 2103-2018**, d'acord amb les obligacions derivades de l'article 17 de la Directiva Hàbitats i de l'article 12 de la Directiva Ocells.

La Directiva Hàbitats requereix informes d'hàbitats i espècies per cadascuna de les regions biogeogràfiques establertes per la Unió Europea presents a Catalunya: alpina, mediterrània i marina mediterrània. Cal tenir en compte aquí, que els hàbitats i les espècies poden pertànyer a més d'una regió biogeogràfica. L'estructura i el format dels informes ve establert per la CE amb la finalitat d'estandarditzar i harmonitzar el seu contingut en tots els estats membres de la UE i així permetre l'agregació de les dades nacional i poder elaborar l'informe de la UE.

A Catalunya, dels 99 hàbitats d'interès comunitari inclosos a la DH presents, els que presenten major risc de desaparèixer són els que estan vinculats amb aigües continentals i els que disposen de superfícies molt reduïdes, com és el cas dels hàbitats costaners del Delta de l'Ebre i els **boscos de ribera** i les lleres de molts rius.

Enllaç informe:

https://mediambient.gencat.cat/ca/05_ambits_dactuacio/patrimoni_natural/senp_catalunya/xarxa_natura_2000/informes-aplicacio-2013-18-habitats-ocells/

Posteriorment, el desembre de 2020 es va publicar el primer informe "**Estat de la Natura a Catalunya 2020**", com a primera avaluació de la biodiversitat basada en la millor evidència científica disponible, anàleg als presentats per Nacions Unides, la Comissió Europea i els països més avançats, on es demostra que Catalunya no és aliena a la situació d'emergència mundial per la pèrdua de biodiversitat (60%) si bé amb una intensitat menor (25%).

L'informe demostra que la pèrdua de biodiversitat a Catalunya no és igual en els diversos ambients o hàbitats: és d'un 54% per a les espècies animals que viuen en rius, llacs i aiguamolls, un 34% per a les d'ambients agrícoles i prats i un 12% per a les de boscos i matollars. Al mar, les dades disponibles indiquen una situació també desfavorable, per bé que les dades no són prou completes.

Aquesta pèrdua d'animals al territori català està directament relacionada amb l'alteració dels seus hàbitats. Els canvis en els usos del sòl i l'explotació directa en són els principals responsables, si bé el canvi climàtic i l'arribada d'espècies exòtiques invasores tenen un impacte cada cop més gran. El motiu de fons d'aquesta tendència és un model socioeconòmic que intensifica l'obtenció de recursos en determinades àrees i n'abandona d'altres que havien estat utilitzades de manera més sostenible.

Entre els resultats de l'informe, es demostra com l'activitat humana afecta greument els rius de Catalunya i, per tant, és on la biodiversitat n'està patint les conseqüències més crítiques. S'observa una regressió clara de les poblacions d'animals als rius i llacs, que han perdut el 50% dels seus individus els darrers vint anys. A més, gairebé el 80% de les espècies avaluades presenta un estat de conservació desfavorable, especialment els peixos autòctons que han perdut 9 de cada 10 individus, a causa, principalment de la pressió dels peixos

exòtics. Actualment es troben espècies exòtiques invasores en el 64% dels cursos fluvials i en el 73% de les zones humides.

A banda de les espècies exòtiques, les aigües continentals han patit els efectes de les captacions, la contaminació i l'artificialització que afecta a més de la meitat dels rius de Catalunya, amb ocupació de planes al·luvials i lleres, i amb la consegüent **pèrdua de riberes i els hàbitats que les ocupen**.

Enllaç informe:

https://mediambient.gencat.cat/ca/05_ambits_dactuacio/patrimoni_natural/sistemes_dinformacio/observatori-del-patrimoni-natural-i-la-biodiversitat/informe-estat-natura-cat2020/

Per altra banda, en els darrers quatre anys s'està desenvolupant un projecte europeu anomenat **Life Alnus**, relacionat amb les vernedes presents a Catalunya.

El **Life Alnus** (LIFE16/ES/000768) és un projecte de la Unió Europea del Programa Life Nature & Biodiversity, format per diversos socis (<https://lifealnus.eu/socis/>), que desenvolupa de manera experimental a escala catalana, durant el període previst entre el 2017-2021, una estratègia de conservació de les vernedes de la regió biogeogràfica alpina i mediterrània. Es basa en la millora del coneixement, per permetre invertir la regressió i degradació i contribuir en la recuperació de les vernedes, en tant que hàbitat d'interès comunitari prioritari, i altres boscos de ribera, considerats hàbitat d'interès comunitari d'acord amb l'annex I de la Directiva Hàbitats (Directiva 92/43/CEE).

El projecte té com objectiu la recuperació de l'estructura i funcions dels ecosistemes de ribera, tenint en compte que són espai humanitzats, alguna amb un ús públic molt intens. Desenvolupar accions de conservació i restauració que serveixin de model i siguin transferibles a la resta de conques catalanes i de l'àrea mediterrània que pateixin els mateixos problemes de conservació d'aquests ecosistemes de ribera.

El projecte europeu planteja diverses accions relatives a la millora directa de l'estat de conservació de les vernedes, a la generació del coneixement i experiència i altres objectius de caràcter socioambientals. Les zones d'intervenció es desenvolupa en tres conques pilots: la conca de l'Alt Segre, la conca del Ter i el tram baix de la conca del Besòs.

Entre les accions, hi ha una acció destinada a l'increment de la protecció física i jurídica de l'hàbitat de les vernedes sota la figura d'espai natural protegit Natura 2000. Per aquesta acció s'ha creat un grup de treball, amb participació de tècnics de la Subdirecció General de Biodiversitat i Medi Natural, que ha comportat valorar una proposta de modificació de la delimitació dels espais de la xarxa Natura 2000 vinculada als ecosistemes fluvials. Per una banda, la proposta modifica una part dels límits dels trams fluvials actualment designats com espais LIC Natura 2000, i d'una altra part, incorporant als espais de la xarxa Natura 2000 la proposta de nous espais LIC, en base als treballs sobre l'HIC prioritari realitzat en l'àmbit de les tres conques esmentades.

Enllaç projecte Life Alnus:

<https://lifealnus.eu/>

D'acord amb la informació i diagnosi generada exposada en els documents estratègics i en el projecte europeu, des de la DG de Polítiques Ambiental i Media Natural, en tant que autoritat ambiental competent en la xarxa Natura 2000, es considera necessari endegar la tramitació d'un Acord del Govern per aprovar una proposta de Llocs d'importància comunitària (LIC), centrant la seva atenció en els espais fluvials a l'àmbit de distribució (real i potencial) de les vernedes (i altres boscos de ribera), a les conques de l'alt Segre, el Ter i el Besòs.

Què ens aporta l'aprovació dels espais fluvials com a proposta de Llocs d'importància comunitària (pLIC)?

- Protecció de les vernedes (i altres boscos de ribera, en els seu àmbit de distribució) d'interès comunitari com elements que motiven la proposta d'ampliació d'espais fluvials Natura 2000 com a pLIC. Aquestes hàbitats fluvials quedaran identificats com a objectius de conservació cosa que implicarà dur a terme mesures de conservació per protegir-los.
- En aquest nous espais seran d'aplicació les Directrius marc per a la gestió dels espais de la xarxa de Natura 2000 aprovades per l'Acord del Govern GOV/112/2006 (veure quadre*). Un cop els pLIC són designats com a ZEC se'ls hi aplicarà els Instruments de gestió (IG) de la xarxa Natura 2000 de les dues regions biogeogràfiques: alpina (GOV/176/2013) i mediterrània (GOV/150/2014).
- Preservació d'aquells trams fluvials amb presència de boscos de ribera d'interès comunitari que mostren en bon estat de conservació.
- Restauració d'aquells trams fluvials identificats com espais de potencial recuperació de les vernedes i boscos de ribera d'interès comunitari.
- Compatibilitzar la conservació de les vernedes i altres boscos de ribera d'interès comunitari amb els interessos i objectius dels diversos actors del territori que duen a terme les seves activitats en els espais fluvials.

ESTRUCTURA DE LES DIRECTRIUS MARC PER A LA GESTIÓ DELS ESPAIS DE LA XARXA NATURA 2000 (Acord del Govern GOV/112/2006)

Objectius

- Agrupació dels espais per tipologies ambientals
- Definició d'elements prioritaris de conservació
- Línies de gestió prioritàries
- Usos admesos i no admesos

Continguts

- Directrius generals per a l'espai
- Directrius específiques per a les activitats productives
- Directrius específiques per a elements prioritaris de conservació

Annexat al document es pot consultar l'extracció de les directrius de gestió (generals i específiques) corresponents als espais d'aigües continentals (rius i estanys) publicades a l'annex 8 (Part II.9. Espais d'aigües continentals) de l'Acord del Govern GOV/112/2006 (DOGC. Núm. 4735 – 6.10.2006)

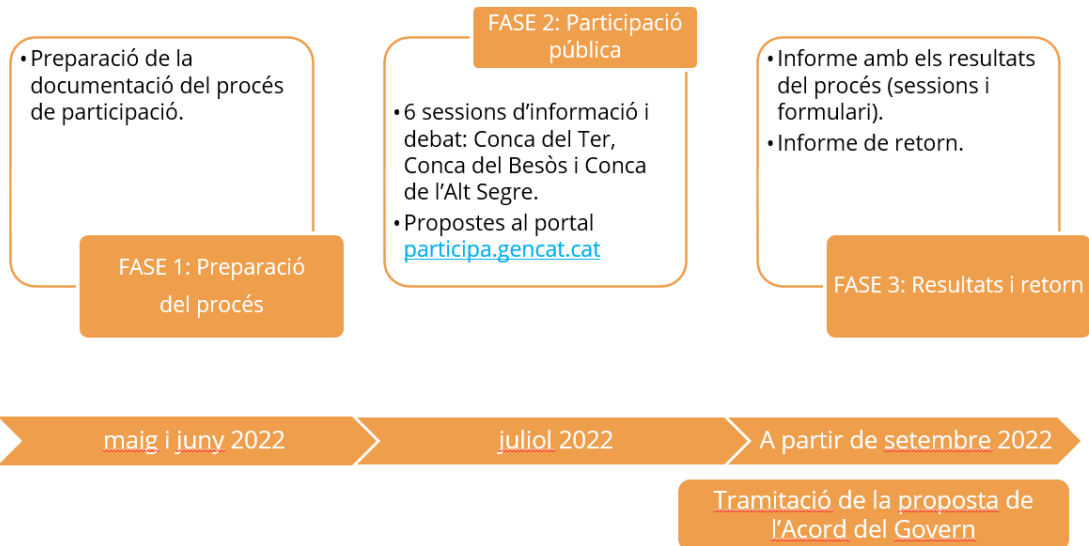
Que aporta la protecció dels espais fluvials de la xarxa Natura 2000:

- Conservar i recuperar la qualitat ecològica dels ecosistemes fluvials amb presència de vernedes i altres boscos de ribera d'interès comunitari.
- Recuperar la funció de protecció d'avingudes/crescudes del riu (funció ecosistèmica)
- Recuperació d'espais connectors.
- Aprofitar aquests espais Natura 2000 com elements de sensibilització, educació ambiental i promoció turística.
- Un marc de compatibilització i governança dels usos dels espais fluvials i la conservació dels seus valors.

Resum de les fases del procés

5

Annex.

II.9. Directrius generals per als espais d'aigües continentals i directrius específiques per a elements prioritari de conservació

II.9.1 Directrius generals

1- Directrius generals

A més de les directrius generals definides pel conjunt dels espais de la xarxa Natura 2000, en els espais d'aigües continentals s'hi aplicaran els següents criteris:

- Els criteris establerts en el present document s'incorporaran en el *Pla Especial de protecció del medi natural i del paisatge* que es redactin dels espais de la xarxa.
- En el cas dels espais que ja tenen Pla especial aprovat caldrà tenir en consideració les regulacions que aquest especifica per a l'espai.
- Els objectius de conservació en els espais d'aigües continentals en el marc d'aquestes Directrius de gestió seran els hàbitats inclosos a l'Annex I i les espècies incloses a l'Annex II de la Directiva 92/43, d'Hàbitats i la seva actualització de la Directiva 97/62 (anomenats d'interès comunitari) més significatius presents a l'espai. Així mateix, també ho seran totes les espècies d'aus de l'Annex I de la Directiva 79/409, d'Aus, o la seva actualització 91/244/CE. Seran els formularis oficials que es presenti a la Comissió europea en el moment en que s'aprovi la proposta d'espais a incloure a la xarxa Natura 2000 els que detallaran aquests objectius de conservació.
- Les Directrius fan una referència explícita als elements prioritari de conservació que són aquells que són objecte d'una protecció específica en funció de la seva significació, fragilitat i grau d'amenaça a nivell de Catalunya. Aquests es troben definits al Punt II.1 i presenten unes directrius específiques al final d'aquest capítol.
- La gestió i les regulacions que es realitzin en els espais d'aigües continentals caldrà que garanteixi un estat de conservació favorable dels hàbitats i espècies objectius de conservació definits al punt tercer.
- Tots els projectes, plans o programes que puguin afectar de forma apreciable els espais de la XN 2000 s'han de sotmetre a una adequada avaluació de les seves repercussions en l'espai i tenint en compte els objectius de conservació definits al tercer punt. Només s'autoritzaran en el cas que s'asseguri que no causarà perjudici a la integritat de l'espai en qüestió o que demostrin la seva compatibilitat amb els valors naturals de l'espai. Malgrat causi perjudici a la integritat de l'espai, i a falta de solucions alternatives, es podran autoritzar per raons imperioses d'interès públic de primer ordre, incloses raons de naturalesa social o econòmica, prenent les mesures compensatòries que siguin necessàries per garantir la coherència global de la xarxa Natura 2000.
En el cas que en aquest espai hi hagi un hàbitat o una espècie prioritari, es podran autoritzar per raons de salut humana, seguretat pública o beneficis ambientals de primordial importància. En el cas d'altres raons imperioses d'interès públic caldrà consultar prèviament a la Comissió Europea.
- Els *Plans especials de protecció del medi natural i del paisatge* determinaran els hàbitats i les espècies de conservació prioritària en cada espai, i, si és necessari, les seves àrees crítiques de conservació. Aquests Plans han de ser aprovats pel Govern de la Generalitat de Catalunya.
- Es promourà, en tot moment, el treball conjunt amb els col·lectius implicats en la gestió així com els Ajuntaments dels espais de la xarxa Natura 2000, per tal de definir conjuntament les accions a realitzar i aconseguir una major conscienciació respecte als valors naturals d'aquests espais. En aquest sentit caldrà promoure, a proposta de la Generalitat, dels ajuntaments o altres ens locals, o

de les organitzacions territorials, sectorials o socials, la creació de consorcis, taules de treball, i d'altres sistemes de discussió i participació per a la presa de decisions, pel global de la gestió d'un espai o per aspectes concrets d'aquesta.

- S'establiran els mecanismes de col·laboració i suport amb els organismes competents (Agència Catalana de l'Aigua i Confederación Hidrogràfica del Ebro) pel correcte desplegament de la Directiva marc de l'aigua (2000/60/CE) en l'àmbit dels espais de Natura 2000, amb l'objectiu de mantenir i millorar el medi aquàtic i assolir el bon estat ecològic, químic i quantitatiu de les aigües superficials i subterrànies.
- L'Administració realitzarà un seguiment de l'estat de conservació dels hàbitats i les espècies d'interès comunitari.
- Es promourà l'establiment de programes de seguiment de l'estat de les aigües amb l'objectiu d'obtenir un visió general coherent i complerta de l'estat de l'aigua.
- S'estimularà la redacció de programes de maneig o gestió d'embassaments que garanteixin un gestió sostenible de la ictiofauna dels embassaments.

2- Directrius per a l'agricultura i la ramaderia

La gestió agrària anirà encaminada al manteniment de les explotacions existents i a la seva compatibilització amb la conservació dels valors naturals lligats als ambients riparis. En general s'hi aplicarà els condicionants definits per a la tipologia d'espais terrestres propers (muntanya interior o de Pirineu) tot i que amb els següents criteris afegits:

- Es promourà la conservació i millora de les formacions vegetals naturals de ribera, així com la seva flora i fauna associades, en especial en el cas dels boscos de ribera. En aquest sentit, es prioritzarà la creació o manteniment d'una banda de vegetació de ribera mixta arbustiva/arbòria d'amplada suficient per complir el paper de filtre de nutrients d'aquestes activitats adjacents. Tot i això, es podran mantenir algunes franges més o menys obertes per garantir accés a l'aigua del bestiar.
- Es promouran els usos agraris que minimitzin l'ús de fertilitzants químics i productes fitosanitaris.
- No es permetrà, amb caràcter general, la construcció de drenatges i sèquies que afectin significativament els elements prioritaris de conservació i les zones de major qualitat d'hàbitat, i s'evitarà la proliferació innecessària dels mateixos en el conjunt de l'espai.

3- Directrius per a la gestió forestal

Els usos i les activitats forestals s'han de desenvolupar amb criteris de gestió sostenible dels terrenys forestals, i de forma que sigui compatible l'aprofitament dels recursos forestals amb la conservació dels valors naturals de l'espai, en especial del bosc de ribera.

Planificació

- Els Plans d'ordenació de finques públiques i privades (PTGMF, etc.) de finques situades en àrees amb presència d'hàbitats i/o espècies d'interès comunitari tindran en compte, de manera preferencial, la conservació i millora dels boscos de ribera així com el paper dels boscos de ribera com a eixos de connectivitat ecològica de primer ordre.
- S'incorporaran als instruments de planificació de finques forestals criteris de gestió que respectin la geomorfologia de les masses d'aigua i tinguin en compte els requeriments ecològics de les espècies d'interès comunitari, i promoguin pràctiques silvícoles compatibles o que afavoreixin el seus hàbitats.

- Es promourà la creació una marca de qualitat dels productes forestals elaborats en hàbitats d'interès comunitari dels espais de Natura 2000, potenciant la certificació forestal, d'acord amb la fixació de carboni, la producció de biomassa i l'explotació forestal sostenible.
- Es promourà la creació de reserves forestals (integrals o dirigides) en les àrees amb presència d'elements prioritaris de conservació.
- Es considerarà d'interès per l'Administració l'adquisició dels drets de tallada a llarg termini en boscos privats ubicats en llocs estratègics, amb la finalitat de garantir la conservació dels elements prioritaris de conservació, sense perjudicar els interessos dels propietaris de les finques.
- Es fomentarà la informació i les campanyes formatives en el sector forestal, amb la finalitat de reduir els conflictes entre elements prioritaris de conservació i activitats humanes.

Aprofitaments forestals

- Les actuacions silvícoles en general, i especialment els treballs forestals associats com el desembosc de fusta o l'obertura de vials, no podran afectar en cap cas la geomorfologia i l'estabilitat dels marges.
- Els aprofitaments forestals que es desenvolupin en àrees amb bosc de ribera, marges arbrats de conreu o fileres arbrades de recs i sèquies han de garantir la persistència i conservació de les comunitats forestals i hàbitats d'interès comunitari.
- En les actuacions de millora i restauració de les comunitats vegetals ribera s'afavoriran les espècies vegetals autòctones i es tendirà a retirar les espècies al·lòctones, i s'estimularà l'ús d'espècies i varietats que corresponguin a la conca o àrea geogràfica on es fa l'actuació.
- En àrees amb presència d'espècies d'interès comunitari es procurarà allargar el màxim les rotacions de tala, sense que se'n ressenti la productivitat silvícola, i s'adequarà la realització dels aprofitaments forestals a èpoques que no interfereixin amb el cicle biològic de les espècies d'interès comunitari. En cas de ser necessari d'efectuar una actuació en èpoques sensibles per a alguna espècie, requerirà un informe previ de l'òrgan gestor de l'espai o en el seu defecte dels Serveis Territorials del DMAH.
- Es fomentarà la conservació i l'augment de les formacions vegetals naturals de ribera (vernedes i altres boscos de ribera afins), reservant parcel·les de bosc madur per a les espècies d'interès comunitari que ho requereixin.
- S'estimularà la conservació i la restauració de la vegetació herbàcia associada a les riberes (canyissars, bogars, herbassars higròfils i al·locars), distribuïda generalment en les àrees d'inundació més freqüent de la llera i dels marges fluvials (en molts casos parcialment submergida), a causa del seu elevat valor biològic.
- Les plantacions forestals extensives amb pollancre, plàtans o altres espècies al·lòctones no poden suposar la desaparició d'hàbitats d'interès comunitari existents. Caldrà evitar la plantació d'espècies no típiques de ribera (pi radiata, avet de Douglas, blada pseudoplàtan,...) o d'espècies invasores i rebrotadores (acàcia, ailant, etc.).
- Es promouran mètodes alternatius per a l'extracció de fusta que no suposin o limitin la construcció de pistes forestals i l'ús de maquinària, amb la finalitat d'evitar al màxim la pertorbació del sòl i de limitar la penetrabilitat de les àrees amb presència d'hàbitats o espècies d'interès comunitari.
- S'afavoriran els tractaments silvícoles que rebutgin l'ús de productes fitosanitaris pels seus efectes directes i indirectes sobre la fauna.

Pistes forestals

- A nivell de finca, caldrà definir i planificar racionalment el traçat de les vies d'accés a la forest, atenent a la densitat òptima pel mitjà de desembosc més adient, limitant el seu pendent i amplada, i integrant els sistemes més adients de drenatge i conservació.
- Es controlarà estrictament la construcció de pistes en les àrees amb presència d'elements prioritari de conservació i en les zones de major qualitat d'hàbitat, i la proliferació innecessària de les mateixes en la resta de l'espai.
- Quan les tasques de gestió requereixin l'obertura de vials, s'haurà de garantir la posterior clausura dels mateixos permetent la restauració natural del terreny. En cas de ser necessari, es promouran les tasques de renaturalització dels vials.
- L'obertura de nous vials es realitzarà en una època de l'any que no resulti perjudicial per a les espècies d'interès comunitari.

Plans de prevenció d'incendis

- En la redacció dels Plans de prevenció d'incendis i les mesures associades (punts d'aigua, cremes, desbrossades, tallafocs, etc.) caldrà tenir en compte les àrees amb presència d'elements prioritari de conservació.

4- Directrius per a la caça i la pesca continental

La gestió cinegètica i piscícola es considera compatible en el conjunt de l'espai i s'entén com una activitat econòmica potencialment sostenible des del punt de vista ambiental. Els criteris que la regiran seran els següents:

- Es promourà la col·laboració activa amb el col·lectiu de caçadors i pescadors a l'hora de dur a terme les mesures proposades.

Gestió cinegètica

- Es promourà l'ordenació i planificació de l'aprofitament de les espècies cinegètiques, i es fomentaran les mesures de gestió de l'hàbitat (abeuradors, refugis per a conills, sembrat de parcel·les cinegètiques, etc.) i de seguiment i control sanitari.
- El Pla Especial promourà una planificació cinegètica amb directrius de gestió comunes per la totalitat de l'espai. Així mateix, en ell es regularà la caça menor durant la mitja veda en funció de la possible afectació a les espècies d'interès comunitari podent establir àrees on no sigui permesa aquesta activitat.
- S'establirà un programa de coordinació eficaç entre els gestors dels terrenys cinegètics, els tècnics amb competències sobre fauna protegida i els responsables de la gestió de l'espai protegit que, per exemple, eviti molèsties innecessàries en les àrees amb presència d'espècies d'interès comunitari causades per les batudes.
- No s'autoritzaran els controls de mamífers depredadors a menys de 100 metres dels cursos i masses d'aigua inclosos en els espais Natura 2000.
- Es promouran programes per a limitar la densitat de porc senglar i prevenir els conflictes que pugui ocasionar a les activitats econòmiques de la zona i conservar els hàbitats i les espècies d'interès comunitari que pugui afectar.
- S'extremarà la vigilància per a eradicar les pràctiques furtives, adequant progressiva i suficientment la plantilla d'agents forestals i de tècnics, i donant suport i coordinant esforços amb altres agents implicats en aquestes tasques, com gestors de terrenys cinegètics privats, mossos d'esquadra, etc.

- S'investigaran i denunciaran els casos de mortaldat no natural d'espècies d'interès comunitari que es puguin donar. S'enregistraran les accions de caça furtiva i s'avaluarà periòdicament la seva evolució en els espais Natura 2000.

Gestió piscícola

- En la redacció dels PTGP (Plans tècnics de gestió piscícola) es buscaran mecanismes per compatibilitzar la pràctica de la pesca continental amb la conservació de les espècies d'interès comunitari respectant els seus períodes de màxima sensibilitat, i potenciant les poblacions de peixos autòctons.
- En les aigües continentals dels espais Natura 2000 s'incorporaran criteris de gestió piscícola que tinguin en compte els requeriments ecològics de les espècies d'interès comunitari.
- S'establirà un programa de comunicació i coordinació eficaç entre les entitats i actors relacionats amb la gestió piscícola i els tècnics amb competències sobre gestió piscícola, fauna protegida i espais de Natura 2000.
- Es promocionarà la creació de refugis de pesca permanents en les àrees amb presència d'elements prioritaris de conservació.
- No s'autoritzarà la pesca d'espècies d'interès comunitari i es fomentarà la pesca esportiva d'espècies autòctones.
- No es permetrà l'ús d'arts de pesca que siguin incompatibles amb la conservació de les espècies d'interès comunitari.
- Es sancionaran amb el màxim rigor previst en la legislació les repoblacions amb exemplars d'espècies exòtiques (cranc americà, silur, sandra, luci, perca americana, peix sol, peix gat, gardí, alburn i altres espècies) o al·lòctones.
- S'establiran mecanismes de control per a la erradicació d'espècies exòtiques que inclourà la realització de controls selectius de les seves poblacions per part dels responsables de la gestió dels espais Natura 2000.
- Es fomentarà la informació i les campanyes formatives en el sector piscícola, amb la finalitat d'afavorir l'acceptació dels mamífers semiaquàtics i reduir els conflictes entre aquests i les activitats humanes.

5- Directrius per a les activitats extractives

Les activitats extractives són un activitat productiva necessària amb un impacte significatiu sobre el medi natural que cal minimitzar mitjançant mesures preventives i correctores. Les regulacions que han de regir aquestes activitats en el marc dels espais de la xarxa Natura 2000 cal inspirar-les en el principi de la Directiva 92/43, d'Hàbitats, de prevenció i autorització quan no tenen un impacte significatiu sobre els hàbitats i les espècies d'interès comunitari de l'espai. Amb l'objectiu de fer compatible aquesta activitat econòmica amb la preservació del medi ambient es defineixen les següents directrius:

- Es permetran les activitats extractives ja autoritzades en els espais de Natura 2000.
- Durant la fase d'explotació, s'intentarà afectar la mínima superfície possible, i s'aplicaran mesures compensatòries per afavorir els hàbitats i les espècies d'interès comunitari.
- Les noves activitats extractives, i les ampliacions de les existents, evitaran causar perjudici a la integritat dels espais de la xarxa Natura 2000 tenint en compte els hàbitats i espècies que són objectius de conservació de cada espai. Malgrat causin perjudici a la integritat de l'espai, a falta de solucions alternatives, les noves activitats extractives i les ampliacions de les existents, necessàries per complir els objectius públics de primer ordre establerts pel Govern de la Generalitat, es podran

autoritzar adoptant les adequades mesures preventives, correctores i compensatòries relatives als objectius de conservació de l'espai i a la coherència global de la xarxa Natura 2000.

- No s'autoritzarà noves activitats extractives, ni ampliació de les existents, en el domini públic hidràulic i les àrees amb presència de boscos i bosquines de ribera en els espais de la xarxa Natura 2000.
- Un cop finalitzada la fase d'explotació, la restauració de la superfície afectada haurà de fer-se de manera que sigui òptima pels hàbitats i les espècies d'interès comunitari presents a l'espai protegit.
- Es fomentarà la restauració i millora de les àrees afectades per activitats extractives en el passat.

6- Directrius per al turisme, el lleure i la circulació rodada

La gestió de les activitats de turisme i lleure als espais de la xarxa Natura 2000 ha d'anar encaminada a la seva realització de forma compatible amb la conservació dels valors naturals d'aquests espais així com a la seva promoció com a recurs econòmic d'aquestes àrees. Les condicions que han de regir aquestes activitats seran les següents:

Planificació

- Es regularan les activitats turístiques, esportives i de lleure, sent especialment restrictiu amb les que comportin una afluència massiva de públic, tenint en compte les àrees amb presència d'elements prioritaris de conservació i el seu període de màxima sensibilitat.
- Les noves concessions en matèria d'esports d'aventura en l'àmbit dels espais Natura 2000 requeriran un informe previ dels Serveis Territorials del DMAH. La seva autorització ha de tenir en compte, sobretot, les àrees amb presència de mamífers semiaquàtics i la seva possible afectació, definint calendaris, horaris i àrees més òptimes.
- S'aplicaran restriccions d'accés en les àrees amb presència d'hàbitats i/o espècies d'interès comunitari i en els seus períodes de màxima sensibilitat, quan les circumstàncies especials que afectin la seva conservació així ho aconsellin.

Informació i sensibilització

- S'impulsarà, amb caràcter general, la informació abundant i les activitats d'educació ambiental per afavorir canvis d'actituds i facilitar el recolzament i la participació social necessaris per a assolir amb èxit la conservació de d'hàbitats i espècies d'interès comunitari.
- S'elaborarà un manual de bones conductes per a visitants d'espais Natura 2000, amb l'objectiu de conscienciar al visitant de la importància del seu comportament per la conservació dels hàbitats i les espècies d'interès comunitari (tortuga de rierol, tortuga d'estant, llúdriga, etc.).
- Periòdicament, es promouran campanyes d'informació i sensibilització sobre les conseqüències negatives de l'alliberament d'espècies exòtiques (tortugues, peixos, etc.) en el medi natural.

Ús públic

- Es prohibeix l'alliberament d'espècies exòtiques als rius (tortuga de florida, carpí, peix sol, etc.).
- Es promouran activitats turístiques sostenibles i la comercialització de productes artesanals, amb el recolzament de la imatge d'espècies emblemàtiques (llúdriga, etc.) com a símbol i marca de qualitat.
- Es portaran a terme o s'actualitzaran inventaris de pistes, camins i senders, classificant-los en categories relacionades amb el grau d'afectació als elements prioritaris de conservació i que contemplin la restricció del pas en base a criteris temporals i d'ús.
- S'eliminaran les pistes i camins que no tinguin utilitat evident, restaurant la topografia de la vegetació d'acord amb l'entorn.

7- Directrius per a l'edificació

Serà en el marc dels Plans Especials on es regularà l'edificació admesa a cada espai. No obstant, i a grans trets, aquest regulació seguirà les següents premisses:

- Tota la superfície dels espais Natura 2000 tindrà la consideració de sòl no urbanitzable. Queda prohibida la urbanització però no l'edificació.
- Per a regular l'edificació es desenvoluparà un Pla especial de protecció del medi natural i del paisatge. Quan no es disposi del Pla especial, l'edificació estarà regulada pel planejament urbanístic municipal i la Llei 3/1998, d'IIAA. No obstant, i de forma general, quedaran prohibides la instal·lació de noves edificacions excepte en el cas que la seva naturalesa requereixi situar-les properes als rius o masses d'aigua.

8- Directrius per a l'ús de l'aigua i les infraestructures hidràuliques

La gestió de l'ús de l'aigua ha d'anar encaminada al manteniment de les característiques actuals i a permetre la millora de la seva eficiència o la seva intensificació en el marc de la conservació dels valors naturals dels espais de la xarxa Natura 2000. Les condicions que han de regir aquesta activitat seran les següents:

Aprofitaments hidràulics

- Les concessions de nous aprofitaments hidràulics en els cursos i masses d'aigua inclosos en els espais de la xarxa Natura 2000 hauran d'avaluar adequadament les seves repercussions sobre els hàbitats i espècies objectiu de conservació de cada espai.
- Qualsevol nova concessió d'extracció d'aigua, tant subterrània com superficial, haurà de comptar amb informe preceptiu de l'òrgan gestor de l'espai protegit, que avaluï la seva possible afectació als hàbitats i les espècies d'interès comunitari.

Conservació recurs hídic

- Les extraccions preexistents, en el marc de la legislació sectorial que les regula, han de garantir les següents condicions:
 - o que no s'excedeixi la capacitat de càrrega de l'aquífer de la zona
 - o la permanència de cabals superficials aigües avall de l'extracció
 - o la permanència del règim hídic natural de les zones humides existents en l'àmbit del Pla
- No es permetrà l'abocament de runes o qualsevol altre material, la instal·lació de mitjans auxiliars i el dipòsit de materials a la llera ni a la zona de servitud.
- Amb l'objectiu d'aconseguir una qualitat d'aigua òptima per a la conservació dels hàbitats i/o les espècies d'interès comunitari, s'instarà als òrgans competents (Agència Catalana de l'Aigua i Confederación Hidrogràfica del Ebro) a la declaració dels espais de la xarxa Natura 2000 com a zones prioritàries en els àmbits hidrogràfics on es trobin. Es donarà prioritat als aspectes següents:
 - o Control i reducció d'aportacions d'elements i compostos que per la seva perillositat, persistència o bioacumulació puguin afectar el medi aquàtic, com ara aquells que s'estableixen a les relacions I i II de substàncies contaminants de l'annex al títol III del Reglament del domini públic hidràulic.
 - o Control i reducció d'aportacions de matèria orgànica, de manera que aquesta no ultrapassi uns nivells que puguin afectar les poblacions de peixos, crancs, amfibis i serps d'aigua.

- Per a prevenir o reduir l'impacte dels incidents de contaminació accidental de l'aigua, es fomentarà que les estacions de servei, magatzems, dipòsits i estacions de processament de combustibles, olis, pesticides i altres compostos químics i similars, disposin de les mesures de seguretat adequades en els espais Natura 2000 o els seus afluents.
- Es promourà el desenvolupament i l'aplicació del pla per a la millora progressiva de les zones humides que estiguin afectades per la presència de plom.

Infraestructures hidràuliques

- Les infraestructures hidràuliques han d'evitar causar perjudici a la integritat dels espais de la xarxa Natura 2000 tenint en compte els hàbitats i espècies que són objectius de conservació de cada espai. A falta de solucions alternatives, les infraestructures hidràuliques necessàries per complir els objectius públics de primer ordre definits en la planificació hidràulica del Govern de la Generalitat, es podran autoritzar adoptant les adequades mesures compensatòries per garantir la coherència global de la xarxa Natura 2000.
- En relació al punt anterior, en la construcció de noves infraestructures hidràuliques s'aplicaran les mesures correctores adients amb l'objectiu d'assegurar la permeabilitat de les infraestructures per la fauna silvestre.
- S'identificaran els trams dels cursos fluvials que presenten discontinuïtats en l'hàbitat fluvial (preses, rescloses, assuts, etc.) i es proposaran les mesures correctores oportunes que garanteixin la continuïtat (escales de peixos, etc.) i la millora de l'hàbitat fluvial, d'acord amb el Pla Hidrològic de Catalunya i els Plans sectorials i zonals de cabals de manteniment.
- Es considera incompatible la creació de nous grans embassaments (d'acord amb la definició del reglament tècnic de seguretat de preses i embassaments) dins els espais Natura 2000, o l'ampliació dels existents fins a aquesta categoria.

9- Directrius per a les infraestructures energètiques

La construcció de noves infraestructures energètiques als espais de la xarxa Natura 2000 ha de fer-se de forma compatible amb la conservació dels valors naturals d'aquests espais. Fins el moment en que es redacti el Pla especial de protecció del medi natural i del paisatge de cada espai, les condicions que les han de regir seran les següents:

- Les infraestructures energètiques han d'evitar causar perjudici a la integritat dels espais de la xarxa Natura 2000 tenint en compte els hàbitats i espècies que són objectius de conservació de cada espai. A falta de solucions alternatives, les infraestructures energètiques necessàries per complir els objectius públics de primer ordre definits en la planificació energètica del Govern de la Generalitat, es podran autoritzar adoptant les adequades mesures compensatòries per garantir la coherència global de la xarxa Natura 2000.
- S'identificaran els traçats i els punts de les línies elèctriques especialment perillosos per a les espècies d'interès comunitari i es proposaran les mesures correctores oportunes per evitar la electrocució i/o la col·lisió d'espècies d'interès comunitari (senyalització de línies elèctriques que passen sobre cursos fluvials, etc.).

10- Directrius per a les infraestructures viàries

La construcció de noves infraestructures viàries als espais de la xarxa Natura 2000 ha de fer-se de forma compatible amb la conservació dels valors naturals d'aquests espais. Fins el moment en que es redacti el Pla

especial de protecció del medi natural i del paisatge de cada espai, les condicions que les han de regir seran les següents:

- S'identificaran els trams de vies de comunicació especialment perillosos per a les espècies d'interès comunitari (llúdriga, visó europeu, etc.) i es proposaran les mesures correctores oportunes que facilitin el pas dels individus i redueixin el risc d'atropellament.
- En el marc de la avaluació de l'impacte ambiental de les infraestructures energètiques, s'analitzarà, de forma preferent, la seva repercussió sobre hàbitats i espècies d'interès comunitari i es prioritzarà l'alternativa que no afecti les àrees amb la seva presència. També es garantirà que les mesures correctores que s'estableixi incideixin en la millora de la qualitat dels hàbitats d'interès comunitari i dels hàbitats de les espècies d'interès comunitari.

II.9.2 Directrius específiques per a elements prioritaris de conservació

Els elements considerats com de conservació prioritària en aquests espais i que, per tant, han condicionat de forma més restrictiva algunes de les Directrius especificades són els següents:

Hàbitats	
Vernedes	
Alberedes, salzedes i altres boscos de ribera	
Rambles mediterrànies (al·locars, tamarigars i baladrars)	
Espècies	
Marsília	(<i>Marsilea strigosa</i>)
Cavilat	(<i>Cottus gobio</i>)
Saboga	(<i>Alosa fallax</i>)
Llopet de riu	(<i>Cobitis paludica</i>)
Madrilleta roja	(<i>Rutilus arcasii</i>)
Barb de muntanya	(<i>Barbus meridionalis</i>)
Madrilla	(<i>Chondrostoma toxostoma</i>)
Llúdriga	(<i>Lutra lutra</i>)
Almesquera	(<i>Galemys pirenaicus</i>)
Visó europeu	(<i>Mustela lutreola</i>)

- Quedarà prohibit el deteriorament de l'espècie de flora d'interès comunitari (*Marsilea strigosa*) així com de les que destaca el PEIN com estrictament protegides en aquests espais.

- **Peixos continentals**

A les àrees amb presència d'aquesta espècie s'aplicaran les següents mesures:

- S'estudiarà, conjuntament amb totes les administracions de territoris limítrofs (Aragó), un pla de mesures especials que contribueixin a restablir les deteriorades condicions poblacionals dels peixos continentals i que garanteixin la viabilitat de les poblacions existents.

- **Mamífers semi-aquàtics**

A les àrees amb presència d'aquesta espècie s'aplicaran les següents mesures:

Generalitat de Catalunya
Departament d'Acció Climàtica,
Alimentació i Agenda Rural
**Direcció General de Polítiques
Ambientals i Medi Natural**

- En els espais Natura 2000 amb presència de mamífers semi-aquàtics, es reforçaran els programes de control de les poblacions de visó americà i es posaran tots els mitjans necessaris per evitar el contacte amb les de visó europeu.
- Es donarà suport a la recerca i la cria en captivitat d'espècies d'interès comunitari de mamífers semi-aquàtics (llúdriga, visó europeu), així com a les tasques de recuperació d'individus ferits o malalts que es porten a terme en el Centre de Fauna del Pont de Suert.
- Quan sigui necessari, es reforçaran les poblacions de mamífers semi-aquàtics amb la finalitat de garantir la seva viabilitat, emprant protocols de translocació d'exemplars que coordinin les actuacions necessàries i els investigadors, gestors i centres implicats, i garantint el flux d'informació i la participació pública en el procés de debat i l'elaboració de plans de mesures especials.